

Sundheds- og Ældreministeriet
Holbergsgade 6
1057 København K

E-mail: sum@sum.dk; cc fre@sum.dk

Høringsvar vedr. udkast til forslag om lov om ændring af sundhedsloven, lov om klage- og erstatningsadgang inden for sundhedsvæsenet og lov om virksomhedsansvarlige læger og tandlæger

Danske Patienter takker for muligheden for at kommentere på det fremsendte materiale.

Initiativerne implementerer elementer fra sundhedsministerens såkaldte tillidspakke, som har til formål at styrke sundhedspersoners retssikkerhed og tilliden mellem sundhedspersoner og Styrelsen for Patientsikkerhed. Som vi også meddelte ved lanceringen af tillidspakken finder Danske Patienter det væsentligt, at tilsynssystemet revideres på en måde, der både imødekommer sundhedspersonalets bekymringer og sætter læring i højsædet, så kvaliteten fremadrettet forbedres. Det støtter størstedelen af initiativerne i det fremsendte lovforslag op omkring. Vi mener dog også, at man med enkelte initiativer giver køb på det, tilsynet i bund og grund er til for – nemlig patienternes retsstilling og tillid til sundhedssystemet.

1. Oprettelse af Rådgivende Udvalg for Tilsyn

Regeringen vil oprette Det Rådgivende Udvalg for Tilsyn, som skal vejlede Styrelsen for Patientsikkerhed om styrelsens fremtidige afgørelser af sammenlignelige tilsynssager og assistere styrelsen i at drage læring af sagerne.

Danske Patienter støtter denne del af det fremsatte lovforslag. Det vurderes, at tiltaget kan bidrage til forbedret patientsikkerhed.

I forhold til læring på sundhedsområdet er det vigtigt at inddrage viden og erfaringer fra så mange vikler som muligt. Derfor ser vi meget positivt på, at der etableres et rådgivende udvalg med en bred sammensætning med blandt andet repræsentanter fra patient- og pårørendeorganisationer.

Dato:
1. marts 2019

Danske Patienter
Kompagnistræde 22, 1. sal
1208 København K

Tlf.: 33 41 47 60

www.danskepatienter.dk

E-mail:
jk@danskepatienter.dk

Cvr-nr: 31812976

Side 1/4

2. Oprettelse af Fagligt Forum for Patientsikkerhed

Med lovforslaget vil regeringen lovfæste det allerede eksisterende Faglig Forum for Patientsikkerhed, som skal bistå Styrelsen for Patientsikkerhed med faglig sparring om læringsaktiviteter.

Side 2/4

Danske Patienter vurderer, at der er tale om et meget relevant forum. Ved at lovfæste ordningen sikres der også fremadrettet en relevant sparring med henblik på opretholdelse eller forbedring af patientsikkerheden. Også her ser vi positivt på, at forummet skal bestå af en bred sammensætning af interessenter på sundhedsområdet, herunder repræsentanter fra patient- og pårørendeorganisationer.

3. Øget beskyttelse af sundhedspersoner ved rapportering af utilsigtede hændelser

Med lovforslaget ønsker regeringen at øge beskyttelsen af de personer, der indgår i en rapportering, ved at fastsætte, at disse personer ikke – som følge af rapporteringen – kan underkastes disciplinære undersøgelser og foranstaltninger af arbejdsgiveren, tilsynsmæssige reaktioner af Styrelsen for Patientsikkerhed eller strafferetlige sanktioner af domstolene.

Utilsigtede hændelser giver vigtig læring til sundhedsvæsenet, og indberetning af utilsigtede hændelser fra både sundhedspersoner, patienter og pårørende er således centralt for udvikling og opretholdelse af høje patientsikkerhedsstandarder. Derfor er det også vigtigt, at sundhedspersoner ikke frygter for sanktioner på baggrund af indberetning af utilsigtede hændelser, hvorfor vi er glade for den beskyttelse mod selvinkriminering, der ligger i den nuværende ordning. Vi har også forståelse for den foreslåede udvidelse af ordningen. Vi kan imidlertid være bekymrede for, at man med forslaget sætter beskyttelsen af sundhedspersonalet over patientsikkerheden – og at særligt grelle sager, der indberettes som utilsigtede hændelser, bliver fredet fra indgriben, som ellers ville kunne afværge lignende situationer fremadrettet.

Undersøgelser peger på, at patienter og pårørende, som klager eller indberetter fejl, primært er optaget af læring – altså at andre patienter ikke bliver udsat for samme fejl – frem for straf/sanktioner.

På den baggrund er Danske Patienter enige i, at det vil være fornuftigt med en kodificering af praksis som sikrer helt rene linjer i UTH-systemet, således at dette udelukkende er til af læringshensyn. Vi mener dog også, at der med vedtagelsen skal følge en massiv informationsindsats – rettet både mod personale, patienter og pårørende – som sikrer, at hændelser som umiddelbart bør kunne medføre sanktioner af den ene eller anden art, bliver indberettet til ledelsen og/eller Styrelsen for Patientsikkerhed på anden vis. Særligt for patienter og pårørende kan man ikke forvente, at de kender forskel på ordningerne om henholdsvis utilsigtede hændelser og bekymringshenvendelser, som begge hører under Styrelsen for

Patientsikkerhed, og herefter selv vurderer, om der er grundlag for at indberette sin sag enten det ene sted, det andet sted eller begge steder.

Derfor opfordrer vi til, at det af de steder, man kan indberette utilsigtede hændelser, fremgår tydeligt, at man skal indgive en bekymringshenvendelse, hvis man har været vidne til noget, som man mener bør kunne føre til sanktionering – herunder for eksempel inkompetence, kriminelle handlinger mm. Det skal samtidig fremgå klart, hvad forskellen på ordningerne om hhv. utilsigtede hændelser bekymringshenvendelser består i.

Side 3/4

4. Krav om instrukser

Med lovforslaget vil regeringen fastsætte krav om, at regionsråd, kommunalbestyrelser og private virksomheder skal sikre, at der på de enkelte behandlingssteder udarbejdes instrukser, som understøtter patientsikkerheden og procedurer for personalets kompetence- og ansvarsforhold. Dette indebærer, at der på de enkelte behandlingssteder skal findes faglige instrukser for kliniske procedurer i forhold til de sundhedsfaglige opgaver, der håndteres på det enkelte behandlingssted.

Danske Patienter vurderer, at anbefalingerne fra arbejdsgruppen om instrukser og ansvarsforhold vil kunne udgøre et godt og vigtigt arbejdsredskab med henblik på at sikre og understøtte patientsikkerheden. Vi er overordnet enig i arbejdsgruppens anbefalinger, herunder at de enkelte behandlingssteders instrukser skal udarbejdes konkret og individuelt, så enhver instruks forholder sig til de aktuelle forhold.

Dog bemærkes det, at der ved det fremsatte lovforslag ikke ses at være taget stilling til retsvirkningen af manglende efterlevelse af instrukskravet. Det fremgår af Sundheds- og Ældreministeriets overvejelser, at fravær af sundhedsfaglige instrukser eller personalets manglende kendskab og efterlevelse af instrukser kan udgøre en risiko. Vi er enige i denne betragtning, og derfor bør det klart fremgå, om der føres tilsyn med kravet, hvilke sanktioner der er forbundet med manglende efterlevelse af kravet, og hvilke tiltag Styrelsen for Patientsikkerhed kan tage i sådanne tilfælde.

5. Sprogkrav til sundhedspersoner

Med lovforslaget ønskes der indført et udtrykkeligt krav i sundhedsloven om, at de ansvarlige arbejdsgivere skal sikre, at de ansatte sundhedspersoner er i besiddelse af de sproglige kompetencer, der er nødvendige for at kunne udøve den stilling, som vedkommende ansættes i.

Som retsstillingen er nu i forhold til autorisation af sundhedspersoner, der er statsborgere i og/eller uddannet i lande uden for EU/EØS, forudsættes det, at der består en sprogtest med specifikke karakterkrav. For sundhedspersoner, der er statsborgere i og/eller uddannet i lande inden for EU/EØS, kræves ifølge den aktuelle retsstilling ingen formelle sprogkrav til at udøve arbejdet. Sundhedspersonens sproglige kompetencer skal sikres på linje med andre kompetencer i forbindelse med ansættelse, og den ansvarlige arbejdsgiver har i alle tilfælde et ansvar for at sikre, at medarbejdere har de faglige og sproglige kompetencer, der er nødvendige for at sikre kvaliteten af behandlingen og patientsikkerheden. Formålet med lovændringen synes ikke at være en ændring af retstilstanden, men alene at sprogforudsætningerne tillige skrives ind i sundhedsloven.

Kommunikationen mellem sundhedspersoner, patienter og pårørende er en af de absolut vigtigste forudsætninger for god behandling. Derfor er det afgørende, at sprogkundskaber ikke optræder som en barriere mellem behandler og patient. Danske Patienter opfordrer på den baggrund til en skærpelse af denne del af lovforslaget, således at der stilles samme sprogkrav til sundhedspersoner med statsborgerskab og/eller uddannelse inden for hhv. uden for EU.

I forlængelse af ønsket om skærpelse af sprogkrav for at styrke patientsikkerheden mener Danske Patienter, at der ligeledes er behov for en opstramning af de procedurer, som skal sikre, at læger med udenlandsk uddannelsesbaggrund lever op til både de formelle og de reelle kompetencekrav for at virke som læge. Det gælder på myndighedsniveau såvel som arbejdsgiverniveau.

6. Lovforslagets øvrige dele

Danske Patienter har ingen kommentarer til de dele af lovforslaget, der omhandler second opinion af lægelige oplysninger i forbindelse med indfødsretssager, forenkling af regler om virksomhedsansvarlige læger og tandlæger samt de lovtekniske ændringer i klage- og erstatningsloven.

Med venlig hilsen

Morten Freil
Direktør